

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

DES-Z.540.1.2022

Gdańsk, 5 stycznia 2022 r.

Pan
Andrzej Płonka
Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Szanowny Panie Prezesie,

Pomorska Rada Oświatowa, działając w oparciu o swoje ustawowe kompetencje zapisane w art. 78 ust. 2 pkt 5 ustawy Prawo oświatowe, uznała za konieczne odnieść się do procedowanego przez Sejm RP projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (zawartego w druku sejmowym nr 1812).

Rada podkreśla, że projekt ustawy, z naruszeniem przepisów art. 171 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, wyposaży kuratora oświaty w kompetencje organu nadzoru nad samorządem terytorialnym. Jednocześnie Rada stanowczo sprzeciwia się przyjęciu, rażąco sprzecznych z art. 16 ust. 2 Konstytucji RP, regulacji ograniczających samodzielność samorządów w realizacji zadań własnych w obszarze edukacji publicznej.

Rada zauważa, że wejście w życie proponowanych zmian przepisów ustawy Prawo oświatowe zmieni polską szkołę w organizację scentralizowaną i biurokratyczną, niewrażliwą na potrzeby uczniów i wyzwania współczesnego świata.

W ocenie Rady przyjęcie proponowanych zmian ograniczy sferę wolności, demokracji i partycypacji społecznej w życiu publicznym.

Biorąc pod uwagę znaczenie podnoszonych kwestii, przekazuję stanowisko Pomorskiej Rady Oświatowej w sprawie przyjętego przez Radę Ministrów projektu zmian przepisów ograniczających kompetencje i samodzielność samorządów w obszarze edukacji publicznej oraz odbierających społeczności szkolnej możliwość współdecydowania o życiu szkoły.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
Mieczysław Sznuk

Stanowisko Pomorskiej Rady Oświatowej

w sprawie przyjętego przez Radę Ministrów projektu zmian przepisów ograniczających kompetencje i samodzielność samorządów w obszarze edukacji publicznej oraz odbierających społeczności szkolnej możliwość współdecydowania o życiu szkoły

Pomorska Rada Oświatowa, reprezentująca różne instytucje i środowiska Pomorza, uznaje za konieczne wyrażenie opinii w sprawie przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 16 listopada 2021 r. projektu zmian przepisów ograniczających kompetencje i samodzielność samorządów w obszarze edukacji publicznej oraz odbierających społeczności szkolnej możliwość współdecydowania o życiu szkoły.

Pomorska Rada Oświatowa zauważa, że projektowane zmiany, wzmacniając znacząco rolę organu sprawującego nadzór pedagogiczny, tj. kuratora oświaty, będącego hierarchicznie usytuowanym organem rządowej administracji zespolonej w województwie, w istotny sposób **ograniczają kompetencje i samodzielność samorządów w realizacji zadań własnych** w obszarze edukacji publicznej. Pomorska Rada Oświatowa podkreśla, że Konstytucja RP w art. 16 ust. 2 stanowi, że samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej. Przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych, w tym edukacji publicznej¹, samorząd wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Zgodnie zaś z art. 165 ust. 2 Konstytucji RP, samodzielność jednostek samorządu terytorialnego podlega ochronie sądowej. Gwarancją samodzielności jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 171 ust. 1 Konstytucji RP, jest ograniczenie zakresu nadzoru nad działalnością samorządu terytorialnego wyłącznie do kryterium legalności. Pomorska Rada Oświatowa uznaje zatem, że przyznanie kuratorowi oświaty w szczególności uprawnień o charakterze władcym w zakresie powoływania i odwoływania dyrektorów szkół publicznych, a także rozbudowanie przesłanek wyrażania pozytywnej opinii w odniesieniu do zamiaru likwidacji szkoły, **ogranicza wpływ wspólnot samorządowych na prowadzone przez nie szkoły i placówki oświatowe, a tym samym zaprzecza przywołanym przepisom Konstytucji i w swej istocie stanowi zmianę ustrojową.**

Pomorska Rada Oświatowa wyraża jednocześnie stanowczy sprzeciw wobec projektowanego obwarowania pozytywną opinią kuratora oświaty możliwości prowadzenia w szkole lub placówce zajęć poszerzających ich działalność i realizowanych przez stowarzyszenia lub inne organizacje. Pomorska Rada Oświatowa dostrzega wynikające ze współczesnych wyzwań liczne i zwiększające się potrzeby szkół i placówek oświatowych w zakresie poszerzania ich działalności przez współpracujące z nimi stowarzyszenia lub inne organizacje. Rada stwierdza, że zapisy art. 86 ustawy Prawo oświatowe w powiązaniu z kompetencjami dyrektora szkoły lub placówki oświatowej określonymi w art. 68 ww. ustawy, stanowią wystarczające zabezpieczenie wpływu wspólnoty szkolnej na treści i metody zajęć organizowanych w szkole lub placówce oświatowej. Rada uznaje zatem, że projektowane przepisy stanowić będą biurokratyczną przeszkodę w nawiązywaniu współpracy szkół ze stowarzyszeniami lub innymi organizacjami, a w konsekwencji będą stanowić przeszkodę dla pełnego rozwoju dzieci i młodzieży. W ocenie Rady przyjęcie

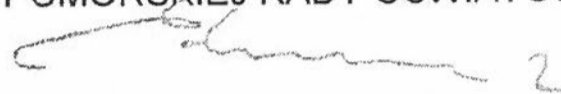
¹ art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834).

proponowanej regulacji odbiera społeczności szkolnej, rozumianej jako wspólnota uczniów, rodziców i nauczycieli, podmiotowość we współdecydowaniu o życiu szkoły.

Pomorska Rada Oświatowa stwierdza jednocześnie, że propozycje zmian w prawie oświatowym zmierzające do centralizacji systemu oświaty, ograniczenia roli samorządów w obszarze edukacji publicznej i instrumentalnego traktowania szkół i placówek oświatowych, a także do nadania kuratorowi oświaty uprawnień nadzorczych nad samorządem terytorialnym, są sprzeczne z zapisami Konstytucji RP.

Gdańsk, 28 grudnia 2021 r.

PRZEWODNICZĄCY
POMORSKIEJ RADY OŚWIATOWEJ

Mieczysław Struk
Marszałek Województwa Pomorskiego